România se aliniază legislației europene și raportările bancare pentru persoanele fizice cu venituri mari au devenit realitate

Autori:

- ***Corina Mîndoiu, Partener, Impozit pe venit şi contribuţii sociale, EY România***
- ***Alexandra Pătrăscioiu, Avocat, Băncilă, Diaconu şi Asociaţii SPRL***

Băncile din România au depus, potrivit Ordinului nr. BNR 4/2023, prima raportare a veniturilor realizate de către persoanele fizice care activează în sectorul financiar a căror remunerație anuală totală este de minimum 1 milion de euro. Raportarea cerută este, de fapt, o transpunere a Directivei Uniunii Europene pentru persoanele din conducerea băncilor care au câștigat în anul 2022 peste acest prag. Potrivit datelor Autorității Bancare Europene (ABE), România, Portugalia, Ungaria și Slovenia aveau, la sfârșitul anului trecut, doar câte trei bancheri cu venituri anuale de peste 1 milion de euro.

Prin Ordinul nr. 4/2023 al BNR (publicat în Monitorul Oficial nr. 391 din 18 mai 2023) sunt preluate în legislaţia naţională prevederile Ghidului Autorităţii Bancare Europene (ABE) 06/2022, prin care și băncile din România vor raporta la BNR salariile angajaţilor. Condiția este aceea ca instituțiile bancare selectate de Banca Națională pentru raportare să acopere cel puțin 60% din volumul activelor sistemului bancar din România. Dacă acest lucru nu este posibil, BNR va colecta informații de la cel mult 20 de bănci persoane juridice

române, fiind excluse cele cu privire la care raportarea se face la nivel de grup. Este vorba și despre bănci cu capital românesc și despre băncile sau grupurile bancare din UE, prezente în România, care vor raporta, de asemenea, informații privind remunerarea pentru toate sucursalele aflate în consolidare prudențială, inclusiv pentru sucursalele din alte state membre și țări terțe. Informațiile vor fi raportate pe baza cifrelor înregistrate la sfârșitul exercițiului financiar, iar prima raportare se referă la anul 2022.

Esențial de reținut din cele două ordine (nr. 4 și 5 BNR/2023) privind raportarea cerută de banca centrală a României, în acord cu prevederile europene (între care există însă diferențe privind sfera de aplicare), este faptul că, practic, se extinde zona de raportare a informațiilor privind averile mari și în zona serviciilor financiar-bancare. Este vorba despre venituri care depășesc pragul de 1 million de euro, la care se refera Ordinul 5/2023 al BNR, unde este stipulat pragul veniturilor personalului cuprins în raportare și, respectiv, formularistica și forma de raportare.

Reglementarea locală se înscrie, de altfel, sub sfera mai largă a reglementărilor bancare europene și a directivelor în domeniu, fiind aplicabilă strict instituțiilor financiare care se află sub supravegherea BNR în România.

Se poate aprecia astfel că, deși nu există nicio legătură directă între eforturile ANAF de aducere la suprafață spre impozitare în conformitate cu legislația națională privind impozitul pe veniturile realizate în România și prevederile BNR pentru băncile din sistem, este evident că autoritățile statului acționează concertat pentru creșterea conformării fiscale. Pe de o parte, vorbim despre alinierea la legislația financiar-bancară europeană, cu transpunerea reglementărilor în legislația românească. Pe de altă parte, este vorba despre creșterea transparenței în declarațiile de venituri, spre impunere, pentru acuratețea colectării veniturilor la bugetul statului din impozitele aplicate persoanelor fizice.

Dacă privim din perspectiva conformării fiscale pe toate segmentele societății, atât pentru persoane fizice cât și pentru persoane juridice, sunt evidente eforturile autorităților din România de a avea un tablou complet al veniturilor realizate, inclusiv a celor care depășesc media veniturilor realizate de marea majoritate a angajaților la nivel național.

De menționat faptul că legislația locală, creată în cadrul Băncii Naționale a României, este aliniată și se încadrează în sfera reglementărilor bancare europene și a directivelor UE pe acest segment, pe specificaţiile tehnice furnizate de Autoritatea Bancară Europeană, potrivit Deciziei nr. 355/2020 privind infrastructura centralizată europeană pentru datele de supraveghere (EUCLID), pentru raportările privind persoanele cu venituri ridicate.

Raportarea este solicitată și va fi transmisă din partea instituțiilor financiare către BNR și va fi necesar să respecte o procedură și o structură a documentelor, clar stabilită prin Ordinul nr. 5/2023 privind exerciţiul de raportare a informaţiilor referitoare la persoanele cu venituri ridicate din cadrul instituţiilor de credit, intrat în vigoare luna trecută.

Ce prevede ordinul BNR?

Ordinul BNR 5/2023 definește noțiunile de persoane cu venituri ridicate din sistemul bancar, la ce venituri se referă raportarea și formularistica necesară, de completat de către băncile comerciale selectate pentru a realiza raportarea. Astfel:

1. persoană cu venituri ridicate înseamnă un membru al personalului care beneficiază de remuneraţii de nivel înalt, respectiv de o remuneraţie totală de cel puţin 1 milion de euro în exerciţiul financiar raportat;
2. interval de remuneraţie înseamnă intervalul valorii

remuneraţiei brute totale anuale a unei persoane cu venituri ridicate, care este definit în trepte de 1 milion de euro şi începe la 1 milion de euro. Remuneraţia totală acordată unui membru al personalului se determină şi se alocă în funcţie de componenta fixă şi variabilă a remuneraţiei, potrivit prevederilor art. 170 alin. (2) şi art. 171 din Regulamentul BNR nr. 5/2013, cu luarea în considerare a ghidurilor Autorităţii Bancare Europene şi a instrucţiunilor Băncii Naţionale a României privind politicile solide de remunerare.

În aplicarea prevederilor art. 24 alin. (3) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 99/2006 privind instituţiile de credit şi adecvarea capitalului, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările şi completările ulterioare (O.U.G. nr. 99/2006), ordinul stabileşte forma şi conţinutul formularului de raportare privind informaţiile referitoare la persoanele cu venituri ridicate din cadrul instituţiilor de credit şi modalitatea de transmitere a acestor informaţii către Banca Naţională a României.

Persoane fizice cu averi mari

Încă din 2012, există la nivelul ANAF o Strategie de conformare fiscală a Persoanelor Fizice cu Averi Mari (PFAM) pe baza managementului riscurilor. Prin această strategie, a fost creată o Direcție în cadrul structurii centrale ANAF, responsabilă cu punerea în aplicare a programului dedicat acestui segment de contribuabili. Agenția a reglementat deja aspecte importante care vizează această categorie de contribuabili. Concret, acest proiect de ordin se referă la: definiția persoanelor fizice cu averi mari, modalitatea de stabilire/estimare a averii, definirea grupurilor PFAM, PFAM extins, desemnarea structurii competente care să deruleze programul de creștere a conformării fiscale voluntare a persoanelor fizice cu averi mari (Direcția generală control

venituri persoane fizice – DGCVPF). Astfel, persoană fizică cu avere mare este persoana fizică rezidentă fiscal în România, care deține o avere, atât în țară, cât și în străinătate, estimată la o valoare mai mare de 25 milioane de euro, echivalentul în lei, calculat la cursul mediu al euro din anul precedent estimării averii, stabilit de Banca Națională a României.

În contextul general, de căutare a soluțiilor prin care veniturile la bugetul statului trebuie să crească, pentru a diminua deficitul bugetar dar, mai ales, pentru a asigura acoperirea cheltuielilor sectoarelor publice, autoritățile fiscale din România urmăresc cel puțin două obiective importante, subordonate celui de mai sus: creșterea bazei de impozitare a veniturilor personale și creșterea conformării la plata impozitelor aferente câștigurilor realizate. O categorie specială o reprezintă persoanele cu averi mari, dar și persoanele (top manageri) cu venituri foarte mari, inclusiv cele din sistemul bancar.

Având în vedere transformarea continuă a economiei și elementele de noutate în domeniul serviciilor financiare (fintech, crypto, noi tipuri de instituții financiare de tip netradițional), sunt de așteptat noi reglementări pe segmentul veniturilor realizate de persoanele fizice pe teritoriul României.